

Svampbekämpning i havre

*Eva Mellqvist, Växtskyddscentralen, Skara
Peder Wærn, Växtskyddscentralen, Uppsala*

Angreppen av havrens bladfläcksjuka kom sent och blev svaga. Skördeökningen blev också svag för behandlingarna och inga s k greeningeffekter noterades. I Mälardalen, där det vissa år är stor förekomst av rostsvampar, uppträdde både svartrost och kronrost sent på säsongen och angreppen blev svaga med relativt små utslag för bekämpning. Sena behandlingar hade bäst effekt på rostsvampar.

Strategi i havre L15-5010

Strategi i havre, L15-5010, är en serie som framförallt legat i havrefält i områden med liten risk för rostangrepp. I första hand har syftet varit att studera bekämpning av havrens bladfläcksjuka och eventuella greeningeffekter av strobiluriner. Årets tre försök låg i FiV, ÖSF's och Svea's försöksområde.

Svaga angrepp av bladfläcksjuka

Angreppen av havrens bladfläcksjuka kom sent och blev svaga denna säsong. Inga greeningeffekter gick heller att se. Försöken utanför Köping och Grästorp gav därför små skördeökningar. I försöket på Klostergården däremot var tendensen att skördeökningarna, blev större pga angrepp av såväl kron- som svartrost. Angreppen kom sent, kronrosten i mitten av juli, vid mjölmognad och svartrosten först i augusti. Detta föranledde att bekämpning sattes in i det s k öppna ledet med 0,2 l/ha Comet+0,3 l/ha Tilt Top vid DC 71, i mitten av juli. Det är viktigt att notera att Tilt Top inte är registrerat för senare bekämpning än DC 59 (när hela axet är ur holk). Eftersom angreppen kom sent blev skördeökningen

förhållandevis liten 380 kg/ha, se tabell 1. Intressant är att preparatblandningen hade bra bekämpningseffekt på både kronrost och svartrost. Inga av skördeökningarna i de tre försöken är statistiskt säkra.

Sena angrepp av svartrost

Vissa år uppträder i Mälardalens område starka angrepp av såväl svartrost som kronrost i havre. I regel kommer angreppen sent och är svåra att förutsäga. Kronrost kan förekomma redan i mitten av juli någon vecka efter vippgång medan svartrosten i regel uppträder först mot slutet av juli. Så var det för svartrosten 2009, medan angreppen av kronrost i stort sett uteblev denna säsong. Angreppen av svartrost blev förhållandevis svaga.

Rost i havre L11-5040

I Sveas regi lades två försök ut för att studera effekten av behandling mot rostsvampar vid två olika tidpunkter, dels i samband med axgång och dels vid mjölmognad. Behandling vid full vippgång utfördes i Fransåkerförsöket den 3 juli och 8 juli i Brunnbyförsöket, medan behandlingen vid mjölmognad gjordes 13 juli på Fransåker och 22 juli på Brunnby (tabell 1). Ingen svartrost eller kronrost noterades vid något av behandlingstillfällena. Den första svartrosten noterades den 23 juli på Brunnby och den 26 juli på Fransåker. Vid första behandlingstillfället jämfördes Comet med Tilt Top och även med en kombination av båda preparaten. Vid det sena behandlingstillfället sprutades med enbart Comet som är tillåten att användas fram till 30 dagar före skörd.

Bäst effekt vid sena behandlingen

Det blev inga tydliga skillnader i skörd mellan olika behandlingar som utfördes vid axgång i början av juli, men däremot en säker merskörd på runt 400 kg/ha i genomsnitt, se tabell 2. I båda försöken gav den sena Cometbehandlingen det största merutbytet, i medeltal 630 kg/ha. Detta återspeglas också

i verkan på stråstyrkan som var störst i detta led. På Fransåker var också svartrosteffekten bäst vid det sena behandlingstillfället. Även om angreppen var förhållandevis små så var det ändå lätt att i fält urskilja den bättre behandlingseffekten för den sena Cometbehandlingen, däremot inte mellan de tidigare behandlingarna. Tyvärr gjordes ingen slutgradering på svartrost i Brunnbyförsöket

Tabell 1. Strategiförsök i havre, L15-5010, 3 försök; FiV, Svea och ÖSF. Skörd och merskörd.

Behandling	Dos, l/ha DC 37-39	Skörd och merskörd, kg/ha				Bekämpningseffekt		Beställare
		Håberg Grästorp	Kloster- gården Vreta kl	Ståholms- gård Köping	Medel- tal	kronrost %	svartrost %	
Obehandlat		7400	7090	5910	6800			Region
Amistar	0,25	+10	+40	+50	+40	9	0	Syngenta
Acanto Prima	0,75	+120	+450	+60	+210	24	23	Du Pont
Comet	0,25	+210	+300	-40	+150	54	51	Reg/VSC
Comet	0,125	+180	+540	0	+240	32	57	Reg/VSC
Delaro*)	0,4	+230	+440	+60	+240	50	74	Bayer
Proline+Comet	0,2+0,25	0	+510	330	+280	50	66	BASF
Öppet led**)			+380			80	97	Reg/VSC
LSD		ns	ns	ns	ns			
Probvärde		0,353	0,895	0,533	0,147	0,0002	0,004	
Län		"R"	E	U				
Sort		Belinda	Ingeborg	Kerstin				
Havrens blfl sj, angr. yta (%), bl 2, DC 75 i obeh		3	8 (bl 3)	0				
Kronrost % angr yta bl 2, DC 85 i obeh		0	20	0		20		
Svartrost % angr stråyta DC 85 i obeh		0	9	4			9	
Antal försök		1	1	1	3	1	1	

*) Ej registrerat preparat

**) Bekämpning i öppet led, Vreta kloster (ÖSF): Comet 0,2 l/ha + Tilt Top 0,3 l/ha i DC 71.

Tabell 2. Rost i havre, L15-5040. 2 försök Svea, 2009

Behandling	Dos l/ha	DC	Skörd och merskörd, kg/ha			Stråstyrka Medeltal 0-100	Bek.effekt Svartrost % Fransåker
			Fransåker Märsta	Brunnby Västerås	Medel- tal		
Obehandlat			5810	4630	5220	52	
Comet	0,25	55-59	+340	+520	+430	86	58
Tilt Top	0,5	55-59	+220	+590	+410	72	45
Comet+Tilt Top	0,25+0,5	55-59	+290	+390	+340	92	46
Comet	0,25	71-77	+490	+760	+630	98	73
LSD			ns	383	285	18	
Prob			0,53	0,01	0,0238	0,01	
Län			B	U			
Sort			Belinda	Belinda			
Svartrost % angr stråyta DC 87 i obeh			5,3				5,3
Antal försök			1	1	2	2	1